

Реакција на текст Димитрија Боарова, "[Удаја државне мезимице](#)"; Време 1034

"Драж тендера – чак и ако су намештени, они посматрачима нуде обиље информација, а свим актерима намећу ризике највећег интензитета", написа Димитрије Боаров у "Времену" и са тим се баш слажем. Још ћемо се наслушати чудесних информација од "Тадића и његових", па и од Боарова, док се не заврши ова ујдурма око Телекома Србија коју неки називају продајом државног власништва.

Са поменутиим аутором се слажем и да власт лаже на ову тему, или како он пише: "Они из својих разлога нису довољно објаснили грађанима Србије у колико крупним економским проблемима се налази земља. Због тога је лансирана прича да се Телеком продаје ради изградње аутопутева."

Сложићу се и да је "оваква продаја политички профитабилна за владајућу коалицију (то јест да ће њени политички профити бити већи од политичких трошкова)". Као и са проценом да ће "Тадић и његови имати начина да поводом продаје Телекома Србија подсети опозицију на то шта је све продато и како је продато и када је Коштуница био премијер, мада су у свим тим пословима асистирали и он и његови. Уосталом, још је Милошевић (1997. године), 'уз подршку народа', био продао пола Телекома за 1,5 милијарди немачких марака."

Могао бих да набројим још неколико сагласности са појединим ставовима из овог текста, али важније је да набројим шта сматрам нетачним и са чиме се не слажем.

Нема одлуке Владе

У првој реченици свога осврта на судбину Телекома Србија, Боаров пише да је "Влада Србије 14. октобра донела одлуку о продаји 51 одсто капитала свог удела у акционарском друштву Телеком Србија", али то није истина. Већ је више пута преко медија пласирана вест како је Влада донела такву одлуку, али располажемо доказима да – одлуке Владе о продаји Телекома (још) нема. Према томе, Влада није спровела законит поступак за одлучивање о овој продаји.

Тајне анализе и прогнозе уместо законите одлуке са образложењем

Боаров сматра да је власт могла да стави јавности на увид "радне пројекције" и "тмурне прогнозе" па је уверен да би после тога "група стручњака" нашла одговор на питање које су поставили Борису Тадићу, председнику Републике – који су стручњаци, наведени именом, презименом и референцама, учествовали у изради студије оправданости продаје Телекома. "Декларативне и званичне стратегије развоја", тврди аутор, не треба читати у потрази за одговором на питање шта то ради Влада.

Боаров сматра да је власт могла да стави јавности на увид "радне пројекције" и "тмурне прогнозе" па је уверен да би после тога "група стручњака" нашла одговор на питање које су поставили Борису Тадићу, председнику Републике – који су стручњаци, наведени именом, презименом и референцама, учествовали у изради студије оправданости продаје Телекома.

Како су то тајне пројекције и прогнозе – макар биле и радне и тмурне – постале важније од званичних стратегија, закона и чињеница? Познато је по којој се процедури доносе овакве одлуке, као што је продаја државног власништва у Телекому? Зато се не слажем да било какве анонимне и тмурне прогнозе могу да замене образложену одлуку квалификованих аутора, нити мишљења бар два надлежна министарства која су дужна, по Пословнику о раду Владе Србије, да се изјасне о предлогу такве одлуке – пре него што је Влада уопште стави на дневни ред. Ничега од тога – што су обавезе државних органа – нема поводом продаје Телекома, сем "радних и тмурних прогноза" које су познате само аутору "Времена"? Потцењивање "декларативне и званичне стратегије развоја", приликом одлучивања Владе, да и не помињем.

Продаја потрошеног капитала са опасним закашњењем

Тек када почне да набраја "економске аргументе" за продају Телекома, аутор још више збуњује и подстиче на неслагање, пошто тврди да је студирањем тих, јавности непознатих, тмурних прогноза, закључио да је сав друштвени и државни капитал привреде Србије "унапред потрошен у Милошевићевој деценији". Одмах затим додаје – у прилог продаје Телекома – како је "продаја тог капитала опасно закаснила", што значи да ипак није "сав потрошен"?

Ко прави губитке, а ко исказује добит

Следи тврдња да "у јавним предузећима Србије, према подацима с краја 2009. године, има три милијарде евра непокривених губитака и да се капитал тих предузећа хронично топи". Нејасно је да ли се то односи и на Телеком Србија, мада је јасно да је поменуто јавно предузеће у 2009. години (према званичним и доступним подацима) најпрофитније у Србији. Имајући у виду приход и профит Телекома Србија, поставља се питање чему овде служи податак о непокривеним губицима у јавним предузећима?

Шта није тачно

Одговорио бих и на оно да је добро да неко сад "велики стане иза нас". Искуства у региону показују како "велики стоје иза малих" у области телекомуникација – високе цене, мале инвестиције, отпуштања, све у циљу постизања што већег профита – што званични подаци ЕУ и показују. У земљама региона које су продале операторе, цене базичних услуга су од четири до десет пута више, мањи је број фиксних линија (које се користе за брзи интернет и телефон) и много је већи број корисника по запосленом (претпоставка за лошије услуге) него у земљама које нису продале операторе (као што су западноевропске земље и Србија).

Што се тиче дуга "Телекома Србије од читавих 758 милиона евра", навео бих колико је који заинтересован купац задужен: Дојче телеком 41 милијарду евра, Телеком Аустрија 36,2 милијарде евра, Франс телеком 34 милијарде евра, Ораском Т пет милијарди евра. Упоређујући годишње извештаје о пословању ових оператора и Телекома Србија, може се видети да су сви и у апсолутном и у релативном смислу задуженији од Телекома

Србија.

Следи тврдња да "у јавним предузећима Србије, према подацима с краја 2009. године, има три милијарде евра непокривених губитака и да се капитал тих предузећа хронично топи".

Додао бих да приход по запосленим не говори о ефикасности, него о високим ценама телекомуникационих услуга у овим земљама. При томе, није тачан податак да је у словеначким телекомуникацијама приход по запосленом пет пута већи него је око два и по пута већи (према годишњим извештајима ове две компаније).

Експлозија тражње или перспективна индустрија?

За резултате Телекома Србија аутор пише да су "његови досадашњи финансијски успеси само плод експлозије тражње за услугама у мобилним комуникацијама". Та "експлозија" ваљда значи да Телеком послује у перспективној привредној области коју са разлогом називамо индустријом будућности. Зар то није разлог да се чува и развија, а не да се продаје због "политичког профита Тадића и његових"?

"Неки нови ниво"

Вероватно је у некој тмурној прогнози Боаров пронашао да "за инвестиције у неки нови технолошки ниво четврте генерације Телекомов профит није довољан", па је то – нови аргумент за безобзирну продају ове фирме. Било би лепо да сви сазнамо, бар мало, шта заиста пише у тим тајанственим прогнозама, а не да говоримо о "неком новом технолошком нивоу" за који бисмо још морали да поверујемо како је за нас недостижан. Можда аутор "Времена" не верује да у Србији има људи који знају о "технолошком нивоу" више од писаца тмурних прогноза, али ја се са тим не слажем.

Технологије четврте генерације су у самом зачетку те се стандарди још формирају. Где је ту Телеком Србија? Телеком Србија учествује у два научно-развојна европска пројекта

Лола и Ехалтед, која се баве управо технологијама четврте генерације. То значи да је Европска комисија препознала Телеком Србија као једног од лидера у овој области. Жалосно је да господин Боаров или нема појма о томе или вређа и потцењује домаће стручњаке или пише у нечијем интересу, мада не познаје тему о којој је реч.

И да овога пута не поменем баш сва неслагања са текстом у "Времену", приметићу да је Боаров написао иронично – под знаком навода – да је "група стручњака" (на челу са ректором Београдског универзитета проф. др Бранком Ковачевићем, а на репу са уредником "Балкан магазина" Славољубом Качаревићем), као претходница Коштуничиног става да никако не треба продавати Телеком, почетком ове године упутила отворено писмо председнику Републике Борису Тадићу".

Отворено писмо, подсећам, упозоравало је да би одлука о продаји Телекома Србија "требало да буде плод систематског промишљања тимова стручњака и као таква оптимална за садашње и будуће генерације грађана Србије. Међутим, иступи Владиних и партијских званичника у јавности не изазивају очекивану позитивну реакцију."

За резултате Телекома Србија аутор пише да су "његови досадашњи финансијски успеси само плод експлозије тражње за услугама у мобилним комуникацијама". Та "експлозија" ваљда значи да Телеком послује у перспективној привредној области коју са разлогом називамо индустријом будућности.

Тврдим да нема места знацима навода уз ове стручњаке: др Александра Смиљанић, претходна министарка за телекомуникације, др Бранко Ковачевић, редовни професор Електротехничког факултета, ректор Универзитета у Београду, др Миодраг Поповић, редовни професор, декан Електротехничког факултета Универзитета у Београду, др Мирко Васиљевић, редовни професор, декан Правног факултета Универзитета у Београду, др Драган Антић, редовни професор, декан Електронског факултета у Нишу, др Илија Ћосић, редовни професор, Декан Факултета техничких наука у Новом Саду, др Небојша Попов, научни саветник, др Боривоје Лазић, редовни професор Универзитета у Београду, бивши декан Електротехничког факултета, др Владимир Милачић, редовни професор Универзитета у Београду, др Вера Вратуша, професор Универзитета у Београду, проф. др Часлав Оцић, дописни члан САНУ-а, проф. др Данијел Цвијетичанин, редовни професор Универзитета Сингидунум, Александар Маринчић, редовни професор Електротехничког факултета Универзитета у Београду у пензији, редовни члан САНУ-а.

Наследство, профит и заблуде

Пише: Славољуб Качаревић
субота, 13 новембар 2010 13:26

Нека је моје име и "на репу" овог отвореног писма. Ту нема ниједног лажова, ни богаташа сумњивог богатства, ни припадника власти која профитира од продаје државне имовине. Нека господин Боаров види на каквом се репу сам налази када се сврстао уз оне који овако пропагирају продају Телекома Србија. А то што је наше упозорење постало "претходница става" барем једног српског политичара – баш ми је драго, штета је што још понеко неће да уважи аргументе оних који знају више.

Аутор је уредник "Балкан магазина"